



# Правове регулювання відносин у сфері креативних (культурних) індустрій в країнах Європейського Союзу

Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит народного депутата України

---

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

Культурні та креативні індустрії функціонують у комплексному бізнес-середовищі, визначеному як стандартними правилами щодо бізнесу, так і такими питаннями, як права інтелектуальної власності та оподаткування. Великобританія має найбільший креативний сектор серед країн ЄС та є найбільшим експортером культурних товарів та послуг у світі. Великобританія є країною з найдовшою історією державної політики з підтримки креативного сектору. Ефективна система управління правом інтелектуальної власності є основою креативної економіки Великобританії.

Креативні індустрії (creative industries) — це перелік видів економічної діяльності, що мають потенціал до створення доданої вартості та робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження, а їх продукти та послуги є наслідком індивідуальної творчості, навичок і таланту.<sup>1</sup>

Терміни «культурні індустрії» і «креативні індустрії» практично взаємозамінні. Поняття «культурних індустрій» більше належить до культурної спадщини та традиційних видів творчості, а під «креативними індустріями» розуміють прикладні творчі практики, інновації та генерацію прибутку і робочих місць за рахунок створення інтелектуальної власності.<sup>2</sup>

У секторі культурних індустрій виділяють ряд груп: реклама, архітектура, художній та антикварний ринок, ремесла, дизайн, мода, виробництво кіно- та відеопродукції, програмування, в тому числі створення розважальних та інтерактивних програм і комп'ютерних ігор, музика, виконавчі мистецтва, видавнича справа, теле-, радіо- та Інтернет- трансляції.

Культурні індустрії охоплюють такі види діяльності: аудіо-візуальна творчість (фільми, ТБ, радіо, нові медіа, музика); туризм; спорт; книги і преса; спадщина (музеї, бібліотеки, архіви та історичне середовище); перформативні мистецтва (театр, виконавське мистецтво і танок); візуальні мистецтва (галереї, архітектура, дизайн і ремесла).



## Європейський Союз

Європейська Комісія (ЄК)<sup>3</sup> здійснила ряд заходів та досягла важливих результатів у реформуванні регуляторного середовища сфери культурних індустрій. Окрім підтримки проектів та платформ за програмами «Культура

<sup>1</sup> Креативні індустрії [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурса: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Креативні\\_індустрії](https://uk.wikipedia.org/wiki/Креативні_індустрії).

<sup>2</sup> Культурні та креативні індустрії [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/course/lecture-5>.

<sup>3</sup> Regulatory framework of the culture sector [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [https://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries/regulatory-reform\\_en](https://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries/regulatory-reform_en).

(2007-2013)» та «Медіа (2007-2013)»<sup>4</sup>, були прийняті наступні правові документи:

- **Директива про невідомі твори**<sup>5</sup>, тобто роботи без чітко встановленого власника авторських прав.

- **Директива про колективне управління правами**<sup>6</sup>, тобто організації, які керують правами кількох осіб з претензією на захищену авторським правом роботу.

- **Директива про продовження терміну охорони виконавців та звукозапису до 70 років**<sup>7</sup>.

- **Марракешський договір**<sup>8 9</sup>, прийнятий для полегшення доступу до опублікованих робіт особам, які є сліпими, людьми із вадами зору (про книги для сліпих);

- **Пекінський договір про аудіовізуальні виступи**<sup>10</sup>;

- **Регламент про загальне групове звільнення (General Block Exemption Regulation on state aid)**<sup>11</sup>, яке створює умови для надання державам-членам державної допомоги щодо збереження культури та збереження спадщини аудіовізуального сектора без зобов'язання повідомляти Комісію.

На додаток до правового тексту Комісія опублікувала наступні повідомлення/роз'яснення:

• Повідомлення про майбутнє ПДВ<sup>12</sup>;

• Повідомлення про майбутнє контенту в цифрову епоху<sup>13</sup>.

У грудні 2014 року Рада ЄС затвердила **Робочий план з культури 2015-2018 рр.**<sup>14</sup>, в якому визначено 4 пріоритетні напрямки діяльності, однією з яких є

---

<sup>4</sup> Previous programmes [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/previous-programmes>.

<sup>5</sup> Directive 2012/28/EU [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1532432612168&uri=CELEX:32012L0028>.

<sup>6</sup> Directive 2014/26/EU [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1532432985331&uri=CELEX:32014L0026>.

<sup>7</sup> Directive 2011/77/EU [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1532433258498&uri=CELEX:32011L0077>.

<sup>8</sup> Marrakesh Treaty [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [http://ec.europa.eu/internal\\_market/copyright/docs/wipo/130627\\_marrakesh-treaty\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/wipo/130627_marrakesh-treaty_en.pdf).

<sup>9</sup> Regulation (EU) 2017/1563 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1532433635127&uri=CELEX:32017R1563>.

<sup>10</sup> The Beijing Treaty on Audiovisual Performances [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [http://ec.europa.eu/internal\\_market/copyright/docs/wipo/beijing\\_treaty\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/wipo/beijing_treaty_en.pdf).

<sup>11</sup> Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R0651-20170710>.

<sup>12</sup> COMMUNICATION on the future of VAT [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [https://ec.europa.eu/taxation\\_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/key\\_documents/communications/com\\_2011\\_851\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/key_documents/communications/com_2011_851_en.pdf).

<sup>13</sup> COMMUNICATION FROM THE COMMISSION On content in the Digital Single Market [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52012DC0789>.

сфера «**Культурний та креативний сектор: креативна економіка та інновації**».

Європейський Парламент та Рада ЄС прийняли Регламент ЄС № 1295/2013, що запроваджує програму «Креативна Європа» (2014-2020 роки)<sup>15</sup>. Мета Програми «Креативна Європа» 2014-2020<sup>16</sup> – захист та сприяння розвитку культурного та мовного різноманіття, зміцнення конкурентоспроможності культурних та креативних секторів.



### Сполучне Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

Великобританія має найбільший креативний сектор серед країн ЄС та є найбільшим експортером культурних товарів та послуг у світі (більшим навіть за США). Великобританія – це також країна з найдовшою історією державної політики з підтримки креативного сектору.

✓ **Департамент цифри, культури, медіа та спорту** (Department for Digital, Culture, Media & Sport (DCMS))<sup>17</sup> – орган, відповідальний за креативний сектор, але в питаннях інновацій, креативності та культури також активно залучає інші урядові інституції.

✓ **Рада креативних індустрій** (Creative Industries Council)<sup>18</sup> – спільний форум між представниками креативних галузей та урядом.

✓ **Стратегія креативної індустрії 2020**<sup>19 20</sup> – визначає можливості та завдання галузі, містить рекомендації для галузі та уряду.

✓ **Креативні індустрії – документ планування** (**[Creative Industries – Mapping Document 1998](#)**)<sup>21</sup>, визначив 13 напрямків креативної діяльності (реклама, архітектура, мистецтво та ринок антикваріату, ремесла, дизайн, дизайнерська мода, фільм, інтерактивне програмне забезпечення, дозвілля,

---

<sup>14</sup> Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, on a Work Plan for Culture (2015-2018) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG1223\(02\)&rid=1](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG1223(02)&rid=1).

<sup>15</sup> Regulation (EU) No 1295/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing the Creative Europe Programme (2014 to 2020) and repealing Decisions No 1718/2006/EC, No 1855/2006/EC and No 1041/2009/EC Text with EEA relevance [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1408546810627&uri=CELEX:32013R1295>.

<sup>16</sup> Creative Europe [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [https://eacea.ec.europa.eu/creative-europe\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/creative-europe_en).

<sup>17</sup> Department for Digital, Culture, Media & Sport [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-digital-culture-media-sport>.

<sup>18</sup> Creative Industries Council [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/groups/creative-industries-council>.

<sup>19</sup> CREATIVE INDUSTRIES STRATEGY [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [http://www.thecreativeindustries.co.uk/media/243587/cic\\_report\\_final-hi-res-.pdf](http://www.thecreativeindustries.co.uk/media/243587/cic_report_final-hi-res-.pdf).

<sup>20</sup> CREATIVE INDUSTRIES SECTOR DEAL [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.thecreativeindustries.co.uk/resources/strategy>.

<sup>21</sup> Creative Industries Mapping Documents 1998 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/creative-industries-mapping-documents-1998>.

музика, виконавське мистецтво, видавнича справа, програмне забезпечення, телебачення та радіо).

✓ **Документи планування творчих галузей 2001** ([Creative Industries Mapping Documents 2001](#))<sup>22</sup>.

Поняття **інтелектуальної власності**<sup>23</sup> вважалося центральним у розумінні креативних індустрій. Ефективна система управління правом інтелектуальної власності є основою креативної економіки Великобританії. Регулювання права інтелектуальної власності:

➤ **Авторське право:**

- *Закон про авторське право, проекти та патенти 1988*<sup>24</sup>.

➤ **Право на дизайн (форми предметів)**<sup>25</sup>:

- *Закон про зареєстровані проекти/дизайн*<sup>26</sup>

- *Правила зареєстрованих проектів*<sup>27</sup>

- *Форми проектів/дизайну та збори*<sup>28</sup>

➤ **Патенти:**

- *Закон про патенти 1977 року*<sup>29</sup>, встановлює вимоги до патентних заяв, процесу видання патентів та вирішення суперечок щодо патентів. Закон також врегульовує зв'язок між законодавством Великобританії та Європейською патентною конвенцією і Договором про патентну кооперацію.

- *Нові патентні збори (New patents fees)*<sup>30</sup>,

- *Патентні форми та збори (Patent forms and fees)*<sup>31</sup>

- *Патентні правила 2007 та Патентні правила зборів 2007*<sup>32</sup>

➤ **Торгові марки:**

- *Закон про торгові марки 1994*<sup>33</sup>, регулює процес реєстрації торгових марок, захист зареєстрованих торгових марок у Великобританії.

---

<sup>22</sup> Creative Industries Mapping Documents 2001 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/creative-industries-mapping-documents-2001>.

<sup>23</sup> Intellectual property, Law and practice [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/topic/intellectual-property/law-practice>.

<sup>24</sup> Copyright, Designs and Patents Act 1988 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/48/contents>.

<sup>25</sup> Захист, на який потрібно подати заявку

<sup>26</sup> Registered Designs Act 1949 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo6/12-13-14/88/contents>.

<sup>27</sup> The Registered Designs Rules 2006 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2006/1975/contents/made>.

<sup>28</sup> Design forms and fees [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/design-forms-and-fees>.

<sup>29</sup> Patents Act 1977 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/37>.

<sup>30</sup> New patents fees [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/new-patents-fees-coming-into-force-on-6-april-2018>.

<sup>31</sup> Patent forms and fees [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/patent-forms-and-fees>.

<sup>32</sup> The Patents Rules 2007 and Patents (Fees) Rules 2007 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/the-patents-rules-2007-and-patents-fees-rules-2007>.

- *Форми товарних знаків та зборів (Trade mark forms and fees)*<sup>34</sup>, містить детальний опис всіх форм торгових марок, вартість як онлайн, так і паперових операцій, та інформацію стосовно останніх оновлень.

- *Правила торгових марок (Trade Marks Rules)*<sup>35</sup>.

**Інформацію підготувала Валентина Головань,  
Аналітик ЄІДЦ**

---

<sup>33</sup> Trade Marks Act 1994 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1994/26/contents>.

<sup>34</sup> Trade mark forms and fees [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/trade-mark-forms-and-fees>.

<sup>35</sup> Trade Marks Rules [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gov.uk/government/publications/trade-marks-rules>.